

BOEKAANKONDIGINGEN.

Dr. CARL STERNBERG, *Lehrbuch der Allgemeinen Pathologie und der Pathologischen Anatomie*, begründet von Professor H. RIBBERT 1928, VOGEL, Leipzig. Prijs: 45 mark, geb. 48 mark.

De Weenske hoogleeraar in de pathologische anatomie heeft de taak op zich genomen om het in vele opzichten verouderde leerboek van RIBBERT opnieuw te bewerken. Na den dood van RIBBERT heeft MÖNCKEBERG, die intusschen ook gestorven is, nog voor een nieuwen druk zorg gedragen, zonder ingrijpende veranderingen aan te brengen. STERNBERG heeft zich echter niet beperkt tot enkele aanvullingen en veranderingen, doch er de voorkeur aan gegeven het grootste gedeelte van den tekst opnieuw te schrijven. Daarbij is het subjectieve karakter, dat het boek van RIBBERT kenmerkte, verloren gegaan en een geheel nieuw leerboek ontstaan. Alleen de naam op het titelblad en de vele door RIBBERT zelf geteekende afbeeldingen, verraden nog de afkomst van het boek. Het is niet te ontkennen, dat het werk als leerboek daardoor zeer veel gewonnen heeft. Het is STERNBERG gelukt om in het kort de nieuwste inzichten in verschillende vraagstukken weer te geven, en duidelijk te doen uitkomen, wat als vaststaand mag worden aangenomen, en wat nog nadere bestudeering behoeft. In zijn streven om kort en volledig te zijn, is de schrijver over het algemeen goed geslaagd. Het boek is door een vlotten en kernachtigen stijl prettig te lezen. Het is jammer, dat de beperking, die de schrijver zich blijkbaar heeft moeten opleggen, soms te ver gaat. Vooral in het eerste gedeelte, waarin de algemeene pathologie behandeld wordt, is dit merkbaar. Het is niet voldoende om bij het bespreken van den invloed van locale warmte te volstaan met de mededeeling, dat hooge temperatuur tot verbranding kan leiden! De ruimte, die het niets zeggende plaatje van een verbrande vrouw daarbij beslaat, ware beter ingenomen door een beschrijving der verschijnselen met vermelding der graden van verbranding. Van de koortstypen wordt alleen de remitteerende koorts genoemd en de definitie er van is niet juist. Het beschreven type is een intermitterende koorts. Een hoofdstuk over algemeene circulatiestoornissen zoekt men te vergeefs. Bijzonder geslaagd zijn de hoofdstukken over tumoren, de specifieke ontstekingen en over parasieten als ziekteverwekkers. Ondanks den heftigen strijd over het begrip ontsteking houdt STERNBERG zich zeer terecht aan een morphologische definitie. Ook in het speciëele gedeelte doet de korthed soms afbreuk aan de duidelijkheid. Het zal den niet reeds ingewijden lezer zeker veel moeite kosten om bij de bestudeering van het hoofdstuk der aangeboren hartgebreken zich een voorstelling te vormen van het mechanisme dier ontwikkelingsstoornissen. Eenige, desnoods schematische afbeeldingen, waren hier niet overbodig. Het zou wenschelijk zijn om bij de beschrijving van de longtuberculose het verband tusschen de verkregen resis-

tentie en het beloop der chronische longtuberculose wat meer naar voren te brengen. Hier mist men ook een beschrijving van het primaire complex, dat wel even in het algemeene gedeelte wordt genoemd. Het belang van den infraclaviculairen haard als uitgangspunt der chronische longtuberculose, zooals dat door de clinici wordt ingezien, wordt nog niet vermeld. Pathologisch-anatomisch is daar trouwens nog zoo goed als niets van bekend. Het moge van zuiver anatomisch standpunt juist zijn, dat het begrip nephrose gemist kan worden, in de kliniek heeft het woord, ondanks zijn taalkundig minder gelukkigen vorm, burgerrecht verworven om er een met de verschijnselen van nephritis verloopende onttaarding van nierepitheelcellen mede aan te duiden. Daarmede is rekening te houden.

Te betreuren is het, dat de ziekelijke afwijkingen der huid niet behandeld worden. Vele huidafwijkingen zijn toch ook van een algemeen pathologisch standpunt bezien belangwekkend en dienen in een leerboek behandeld te worden.

Al heeft het leerboek dus ook volgens de inzichten van referent enkele tekortkomingen, het bevat toch zooveel goeds, dat het warme aanbeveling verdient voor hen, die zich de hoofdzaken van de pathologische anatomie willen of moeten eigen maken. Het maakt echter het bezit van een grooter handboek, vooral over algemeene pathologie, niet overbodig.

R. R. ROCHAT.

J. DARIER, *Précis de Dermatologie*. 4de druk. MASSON et Cie. Parijs, 1928, prijs f 12.—.

De 4de druk van dit leerboek en volgens DARIER tevens „la dernière édition sur le soir de ses jours”, is kort geleden verschenen. De vorige uitgave was reeds een tijdlang uitverkocht en DARIER heeft door de bewerking van dezen nieuwen druk ongetwijfeld velen aan zich verplicht.

De huidziekten worden, evenals in de vorige uitgaven, verdeeld in twee groepen: één groep, waarbij de huidziekten worden beschreven naar gelang van de morphologische veranderingen en een andere groep van huidziekten met bekende aetiologie, de „entités morbides”. In aansluiting hieraan bespreekt de schrijver de huidtumoren als een afzonderlijke groep, terwijl tot slot in een „Memento thérapeutique” de werking en toepassing van verschillende geneesmiddelen worden uiteengezet.

Vergeleken bij de vorige groep zijn hoofdstukken toegevoegd over de gevoeligheid der huid en de filtreerbare virussoorten, terwijl andere hoofdstukken gewijzigd zijn. Het leerboek behoort ongetwijfeld tot de beste op dermatologisch gebied en munt uit door zijn begrijpelijk systeem en heldere uiteenzettingen, zoodat het vooral aan studenten is aan te bevelen. Verschillende goede afbeeldingen verduidelijken den tekst.

G. CREMER.